

Právnické profesie - Fínsko

Na preklade zobrazenej jazykovej verzie v súčasnosti pracujeme.

Nová verzia bola zatiaľ preložená do týchto jazykov: [fi](#).

Na tejto stránke nájdete prehľad právnických profesií vo Fínsku.

Právnické profesie – úvod

Medzi právnické povolania vo Fínsku patria profesie sudcov, ktorí pracujú na súdoch, prokurátorov, právnych zástupcov v oblasti verejnej právnej pomoci, advokátov, verejných notárov a súdnych vymáhateľov (súdnych exekútorov).

Prokurátori

Organizácia

Podľa fínskej ústavy je **generálny prokurátor** najvyšším prokurátorom, ktorý dozerá na útvare prokuratúry.

Útvare prokuratúry má dvojstupňovú štruktúru. Pozostáva z kancelárie generálnej prokuratúry, z ústredného orgánu útvaru prokuratúry a z 15-miestnych prokuratúr s 50 kancelárskymi službami. Na fínskom útvare prokuratúry pracuje 581 pracovníkov, z ktorých je 381 prokurátorov.

Hlavní okresní prokurátori riadia miestne prokuratúry. Takisto sú menovaní zástupcovia hlavných prokurátorov a okresní prokurátori. Na niektorých útvarech prokuratúry pracujú aj služobne mladší prokurátori, ktorí prechádzajú zaškolením v oblasti úloh patriacich prokuratúre.

Z vyššie uvedených povolaní sú **generálni prokurátori**, s niekoľkými výnimkami, kompetentní predkladať obvinenia vo všetkých trestných činoch, ktoré boli spáchané v ich jurisdikcii. Zvláštni prokurátori, ako napríklad parlamentný ombudsman a kancelár spravodlivosti sú kompetentní predkladať obvinenia len v určitých, jasne definovaných, osobitných prípadoch.

Úlohy a povinnosti

Podľa zákona je povinnosťou prokurátora určiť trestnoprávnu zodpovednosť v trestnom prípade – spôsobom, ktorý zabezpečí právnú istotu strán a verejný záujem. Prokurátor si musí plniť svoje povinnosti neustranne, bezodkladne a hospodárne.

Útvare prokuratúry sa musí pridržiavať spoločne stanovených hodnôt čestnosti, spôsobilosti a blaha vo všetkých oblastiach činnosti.

Titul verejného prokurátora sa vzťahuje na funkciu verejnej služby prokurátorov; na rozdiel od iných strán trestného prípadu prokurátor nekoná vo svojom vlastnom záujme, ale v mene spoločnosti, chrániac jej záujmy. Prokurátor je **štátnym úradníkom**,

ktorého úlohou je dozerať na to, aby k trestnému činu bola pridelená **riadna zákonná sankcia**. Prokurátori tvoria **nezávislú** časť fínskej súdnej správy.

Väčšinou trestných vecí (približne 80 000 ročne) sa zaoberajú miestne úrady prokuratúry. Kancelária generálneho prokurátora sa zaoberá hlavne trestnými prípadmi s väčším vplyvom na spoločnosť ako celok – každoročne ide približne o niekoľko desiatok.

Vyšetrovanie trestných činov – vyšetrovanie v rámci prípravného konania – je povinnosťou **polície**. Po ukončení vyšetrovania sa zhromaždený materiál zasiela prokurátorovi, ktorý vyhodnotí obvinenia v danej veci. To znamená, že prokurátor vo vzťahu ku každej podozrivej osobe a ku každému údajnému trestnému činu vyhodnocuje to, či trestný čin bol alebo nebol spáchaný a či existuje dostatok dôkazov na potvrdenie trestného stíhania.

V prípade *prima facie* voči podozrivému je potrebné vzniesť žalobu. Ak neexistuje dostatok dôkazov alebo ak existuje iný dôvod na to, aby žaloba nebola vznesená (napr. z dôvodu premlčania), prokurátor rozhodne o zastavení súdneho stíhania.

Právne databázy

Doplňujúce informácie nájdete na webovej stránke [kancelárie generálneho prokurátora](#) a fínskeho [ministerstva spravodlivosti](#).

Sudcovia

Organizácia

Vo Fínsku väčšinu súdnych rozhodnutí vynášajú profesionálni sudcovia. Na okresných súdoch pôsobia tiež prísediaci sudcovia (prísediaci sudcovia alebo sudkyne). Sudcovia sú členmi nezávislého súdnictva. Zastávajú funkcie na Najvyššom súde, odvolacích súdoch a okresných súdoch, na Najvyššom správnom súde a na správnych súdoch a takisto na poistnom súde, pracovnom súde a trhovom súde. Sudcovia sú štátnymi úradníkmi a nie je možné ich odvolať z funkcie. Sudca nemôže byť suspendovaný s výnimkou rozhodnutia súdu. Okrem toho sudca nemôže byť preložený na inú funkciu bez jeho alebo jej súhlasu.

Kapitola 12 zákona o štátnych zamestnancoch obsahuje samostatné právne ustanovenia pre sudcov a štátnych úradníkov. Podľa zákona sa ustanovenia, ktorými sa riadi neprítomnosť v práci, napomenutie, ukončenie pracovného pomeru a dočasného prepustenia iných štátnych úradníkov, nevzťahujú na sudcov. Podľa zákona o štátnych zamestnancoch je sudca povinný odstúpiť z funkcie po dosiahnutí zákonného veku odchodu do dôchodku (pre sudcov je to 68 rokov) alebo pri trvalej práceneschopnosti.

Úlohy a povinnosti

Sudcovia

Osoba, ktorá sa chce stať sudcom, musí mať vyššie **ukončené vzdelanie v právnom odbore** a musí úspešne absolvovať **jednoročné školenie** na lavici súdu prvého stupňa. Cesta k povolaniu sudcu obvykle vedie cez pozíciu **referendára** (vyššieho súdneho úradníka) na odvolacom súde a následne cez vymenovanie za sudcu na okresnom súde alebo na odvolacom súde. Do budúcnosti sa počíta s tým, že kandidáti absolvujú školenie. Odvolací súd zverejňuje zoznam voľných pracovných miest a Rada pre justičné vymenovanie vyhodnocuje vhodnosť žiadateľov. Sudcov vymenúva prezident republiky.

Prísediaci sudcovia

Na **okresných súdoch** pôsobia prísediaci členovia alebo „prísediaci sudcovia“, ktorí sa v určitých prípadoch zúčastňujú na procese rozhodovania. Zväčša sa prísediaci sudcovia zúčastňujú **trestného konania**, ale tiež sa môžu zúčastniť **občianskoprávných vecí a majetkových sporov**. Na okresnom súde prípad vypočuje všeobecný sudca, ktorý vystupuje ako predseda, a traja prísediaci sudcovia. Prísediaci sudcovia sú splnomocnení nezávisle a v prípade potreby sa rozhodnutie dosiahne hlasovaním; o rozhodnutí rozhoduje stanovisko väčšiny. Ak sa v rámci trestného konania dosiahne zhodný počet hlasov, prevládne stanovisko, ktoré je pre odporcu najvýhodnejšie; v občianskom konaní má rozhodujúci hlas sudca.

Obce menujú prísediacich sudcov na obdobie štyroch rokov. Každá obec musí mať minimálne dvoch prísediacich sudcov; väčšie obce ich majú omnoho väčší počet. Prísediaci sudcovia by mali v čo najväčšej miere zastupovať vekovú štruktúru, štruktúru pohlaví, jazykovú štruktúru a štruktúru zamestnanosti danej obce.

Prísediaci sudca musí byť **fínskym občanom**. Za sudcov nie je možné vymenovať osoby, ktoré sú mladšie ako 25 rokov alebo ktoré sú staršie ako 63 rokov. Osoby, ktoré zastávajú pozície na súdoch alebo vo väzenských zariadeniach, nemôžu pôsobiť vo funkcii prísediacich sudcov. Takisto túto funkciu nemôžu zastávať ľudia, ktorí pôsobia ako prokurátori, advokáti alebo príslušníci polície. Prísediaci sudca pred nástupom do funkcie skladá sudcovskú prísahu alebo robí miestoprišažné vyhlásenie.

Cieľom je, aby sa každý miestoprišažný sudca zúčastnil vypočúvania približne raz za mesiac alebo 12-krát za rok. Okresný súd vypláca sudcom poplatok za vypočutie a nahrádza im stratu príjmu.

Verejní právni zástupcovia v oblasti právnej pomoci

Organizácia

Verejní právni zástupcovia v oblasti právnej pomoci sú právnikmi alebo advokátmi, ktorých zamestnávajú verejné kancelárie právnej pomoci. Verejní právni zástupcovia v oblasti právnej pomoci sú štátnymi úradníkmi, ktorých do funkcie vymenúva minister spravodlivosti. Verejné kancelárie právnej pomoci riadi ministerstvo spravodlivosti.

Kvalifikačnými predpokladmi na vykonávanie funkcie verejného právneho zástupcu v oblasti právnej pomoci je dosiahnutie vysokoškolského vzdelania v oblasti práva (oikeustieteen kandidaatti) a primerané skúsenosti v oblasti obhajoby a rozhodovania. Mnohým verejným právnym zástupcom v oblasti právnej pomoci bol udelený čestný titul varatuomari (štátna skúška z práva s praxou na súde).

Verejní právni zástupcovia v oblasti právnej pomoci predstupujú pred súdy; v rámci svojich aktivít sú povinní dodržiavať pravidlá profesionálneho vystupovania advokátov. V tomto ohľade podliehajú disciplinárnej právomoci Fínskej advokátskej komory. Viac než polovica verejných právnych zástupcov v oblasti právnej pomoci vo Fínsku je členom advokátskej komory. Verejní právni zástupcovia v oblasti právnej pomoci nie sú pri plnení svojich povinností závislí na iných aktéroch.

Organizácia právnickej profesie: Právnici

Obhajcovia/advokáti

Odborný titul „asianajaja“ alebo „advokat“ môžu používať len členovia advokátskej komory. Každý žiadateľ o členstvo v **advokátskej komore** musí okrem iného:

- absolvovať **štátnu skúšku z práva** a dosiahnuť titul LLM, ktorý jeho alebo ju oprávňuje zastávať funkciu v súdnictve,
- musí byť známy ako bezúhonná osoba,
- musí mať niekoľkoročné skúsenosti s právnickou profesiou a s inými aktivitami v oblasti súdnictva,
- musí zložiť zvláštnu skúšku zo základných zložiek právnickej profesie a profesijnej etiky,
- musí byť nezávislý od vlády a od všetkých ostatných miest a nesmie byť nimi ovplyvniteľný, s výnimkou svojho klienta,
- musí mať rôzne iné spôsobilosti.

Úlohy advokáta a dozor nad jeho praxou

Pokiaľ ide o trestnú zodpovednosť alebo povinnosť nahradiť škodu, zodpovednosť advokáta sa v zásade nelíši od zodpovednosti ostatných občanov. Každý advokát však musí uzatvoriť poistenie zodpovednosti, ktoré bude kryť škody vyplývajúce z akýchkoľvek vecí okrem vopred zváženého úmyslu alebo hrubej nedbalosti. Advokátska komora vytvorila kompenzačný fond, ktorým sa kryjú škody vyplývajúce z trestného konania advokáta.

Okrem toho má advokát profesionálnu zodpovednosť. Advokátska komora musí zabezpečiť, aby si advokáti plnili svoje povinnosti podľa stavovskej etiky. Ak ju nedodržiavajú, advokátska komora začne disciplinárne konanie. Takéto konanie väčšinou začína písomnou sťažnosťou. Kancelár spravodlivosti je informovaný o rozhodnutí advokátskej komory, pričom advokát môže podať odvolania voči týmto rozhodnutiam na odvolacom súde v Helsinkách.

Fínska advokátska komora sa riadi verejným právom, ktoré upravuje zákon o advokátoch z roku 1958. Tejto organizácii predchádzalo registrované združenie s tým istým názvom. Všetci členovia oboch organizácií vždy boli a sú právnikmi.

Advokátska komora má približne 1 850 členov, ktorí sú označovaní za „advokátov“ (fínsky: asianajaja; švédsky: advokat). Právnické firmy zamestnávajú približne 600 partnerov, z ktorých sú približne 120 verejní právni poradcovia. Kancelárie právnej pomoci zamestnávajú viac než 100 právnych poradcov, ktorí nie sú členmi advokátskej komory.

Právnik, ktorý bol vylúčený z advokátskej komory na základe disciplinárnych opatrení, môže naďalej vykonávať svoju profesiu pod iným profesijným titulom; v takomto prípade však právnik vykonáva svoju prax bez povinnosti advokáta a mimo dozoru advokátskej komory.

Občan Fínska alebo iného štátu v rámci Európskeho hospodárskeho priestoru, ktorý dosiahol vek 25 rokov, môže byť advokátom, ak je o ňom známe, že je čestný, a pokiaľ ide o jeho charakter a spôsob života, je známe, že je vhodný pre profesiu advokáta. Musí spĺňať akademické požiadavky, ktoré sa vo Fínsku stanovujú pre súdne funkcie, nadobudnúť znalosti, ktoré sú pre prácu advokáta potrebné, a nadobudnúť pracovné skúsenosti s prácou obhajoby. Nemôže mať za sebou bankrot a musí mať plnú spôsobilosť na právne úkony.

V súlade s medzinárodnými záväzkami, ktoré nadobudli platnosť vo Fínsku, osoba, ktorá nespĺňa akademické požiadavky a ktorá nemá pracovné skúsenosti, ktoré sa vo Fínsku vyžadujú – ale ktorá má odbornú kvalifikáciu advokáta v inom štáte Európskeho

hospodárskeho priestoru – môže byť akceptovaná ako advokát. V takýchto prípadoch musí žiadateľ preukázať v rámci skúšky, ktorú organizuje advokátska komora, že má dostatočné poznatky o fínskych právnych predpisoch a o právnej praxi vo Fínsku.

Okrem toho osoba, ktorá má odbornú kvalifikáciu advokáta v členskom štáte Európskej únie, môže byť akceptovaná ako advokát aj bez absolvovania skúšky. Osoba, ktorá chce byť akceptovaná ako advokát bez skúšky, musí byť registrovaná minimálne tri roky v zozname advokátov, ktorý vedie advokátska komora, musí používať profesijný titul domáceho členského štátu a musí mať oprávnenie na poskytovanie advokátskych služieb v inom členskom štáte (register EÚ). Okrem toho musí táto osoba preukázať, že profesiu advokáta vo Fínsku vykonávala minimálne počas tohto obdobia.

Právne databázy

Viac informácií nájdete na webovej stránke [fínskej advokátskej komory](#).

Solicitori/právni poradcovia

Vo Fínsku môže prakticky ktokoľvek poskytovať poradenstvo a pomoc v právnych veciach, dokonca aj profesionálne. Veľa takýchto poradcov však nemá štátnicu z práva.

Právnici v praxi, ktorí nie sú členmi advokátskej komory, možno nespĺňajú požiadavky kladené na advokáta alebo dávajú prednosť tomu, aby sa nemuseli podriaďovať povinnostiam tejto profesie. Napríklad právnici, ktorí nedávno ukončili vysokoškolské štúdium, alebo právnici, ktorí svoju prax len začali alebo ktorí boli preradení z iných právnických oblastí, nespĺňajú tieto požiadavky; takisto ich nespĺňajú ani právnici na čiastočný úväzok.

Verejní notári

Vo Fínsku riadi úlohy verejného notára zákon. Verejných notárov zamestnávajú miestne registračné kancelárie a súdne okresné kancelárie. Kvalifikačnými predpokladmi pre výkon funkcie verejného notára je štátna skúška z práva (oikeustieteen kandidaatti).

Napriek mnohým podobnostiam sa povinnosti verejných notárov vo Fínsku veľkej miere líšia od povinností notárov v ostatnej časti Európy a Spojených štátov. Verejný notár vo Fínsku zostáva stále štátnym úradníkom. Verejní notári však nie sú verejnými notármi na plný úväzok; väčšina úradníkov, ktorí vykonávajú úlohy verejných notárov, sú okresnými matrikármi, pôsobiacimi na miestnych matrikách. Z dôvodu slobody spôsobu uzatvorenia zmluvy v občianskoprávných veciach nie je potvrdenie od verejného notára predpokladom platnosti zmlúv vo Fínsku. Jedinou zmluvou v občianskom práve, ktorá vo Fínsku musí byť overená notárom, je prevod nehnuteľností.

Verejní notári sa medziiným zaoberajú aj overovaním podpisov a kópií osvedčení a osvedčovaním životopisov. Verejní notári môžu tiež overiť takzvané apostily, ktoré potvrdzujú, že signatár daného dokumentu zastáva uvedenú pozíciu a že je oprávnený predkladať tento dokument.

Ostatné právnické povolania

Súdni vymáhateľa

Organizácia

Vymáhanie vykonávajú miestni súdni vykonávatelia: to znamená okresní súdni vykonávatelia, šéfovia vidieckej polície a súdni vykonávatelia z provincie Åland. Títo úradníci majú pomocných zastupujúcich súdnych vykonávateľov, ktorí v praxi riadia väčšinu individuálnych prípadov vymáhania. Úrady súdnych vymáhateľov zamestnávajú administratívnych pracovníkov. Súdni vymáhateľa sú štátnymi úradníkmi.

Ministerstvo spravodlivosti je zodpovedné za generálny manažment, kontrolu a dohľad nad vymáhaním. Vedúci predstavitelia právnej správy v oblastných úradoch majú kontrolu a dohľad nad funkciami vzťahujúcimi sa na vymáhanie. Riešia napríklad sťažnosti týkajúce sa postupu súdnych vymáhateľov. Ani ministerstvo spravodlivosti ani hlavní predstavitelia právnej správy však nemajú právomoc zamietnuť alebo meniť exekučné opatrenie alebo iné opatrenie.

Vo Fínsku je vymáhanie najčastejšie vecou vyberania vykonateľných dlhov, a preto je úzko spojené so súdnym konaním. Počas konania sa skúma platnosť nároku veriteľa a platobný záväzok uložený dlžníkovi. Ak sa na rozsudok dobrovoľne nedbá, vykoná sa povinne formou vymáhania. Niektoré pohľadávky, ako sú dane a určité poisťné prémie, je možné vymáhať i pri absencii rozsudku.

Súdni vymáhateľa chránia záujmy veriteľov aj dlžníkov. Snažia sa o dobrovoľné vyrovnanie po zaslaní inkasného listu. V prípade, že sa platba neuskutoční, dochádza k zrazeniu mzdy, platu, dôchodku či obchodného príjmu alebo zabaveniu majetku. Zabavený majetok je možné predať na aukcii súdneho vymáhateľa

Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzí na tejto webovej lokalite spravujú príslušné členské štáty. Preklady týchto textov zabezpečila Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu. Európska komisia vylučuje akúkoľvek zodpovednosť za akékoľvek informácie alebo údaje obsiahnuté alebo uvedené v tomto dokumente. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznámení.

Posledná aktualizácia: 30/06/2019